

ZAVRŠNA KONFERENCIJA POVODOM PRIPREME STRATEGIJE PAMETNE SPECIJALIZACIJE

Poštovani učesnici konferencije,

Pametna specijalizacija je bio termin koji me je dočekaao kad sam počela svoj mandat u Ministarstvu nauke. Jedan od zahtjeva Evropske komisije u procesu integracija bio je da se Crna Gora profiliše u svom budućem razvoju koji bi bio baziran na znanju, tehnologiji i inovacijama, da napravi svoju strategiju pametne specijalizacije. Regioni Evropske unije u poslednjih 5 godina krenli su sa ovim novim pristupom razvoju pokušavajući da iskoriste mogućnosti globalizacije kako bi u tehnološki baziranoj ekonomiji zauzeli što bolju poziciju. Značajna podrška iz fondova EU vezuju se za područja pametne specijalizacije.

Crna Gora je ušla u ovaj nov i izazovan proces prije više od godinu dana, u saradnji sa nekoliko resora Vlade Crne Gore i uz podršku Udruženog istraživačkog centra Evropske komisije. Pokrenuli smo intenzivnu saradnju sa brojnim poslovnim ljudima, naučnicima, predstavnicima ministarstava i udruženja i vodili dijalog o prioritetnim pravcima razvoja. Ovo nije uobičajena strategija – kad bude pripremljena trebalo bi da znamo koje investicione projekte treba da pokrenemo kako bi postigli značajno povećan ekonomski rast u određenim djelatnostima ili pokrenuli nove djelatnosti.

Podsjetimo se ponovo šta znači pametna specijalizacija?

Pametna specijalizacija znači zasnovati razvoj na znanju i biti konkurentan na širem planu. Pametna specijalizacija znači biti prepoznatljiv po proizvodima, uslugama, obrazovnim programima i profesionalcima. Pametna specijalizacija znači imati snažnu dinamiku u cirkulaciji ljudi, ideja i kapitala u određenom privrednom sektoru. Pametna specijalizacija znači premostiti granice između tradicionalnih sektora, koristeći moderne tehnologije, naročito digitalizaciju. Pametna specijalizacija znači sarađivati sa drugim regionima EU u kojima se razvijaju ista prioritetna polja, kreirati zajedničko tržište i uvećavati zajedničke investicije. Pametna specijalizacija znači profilisati budućnost naše privrede kako bi se postigao ekonomski rast, nove privredne djelatnosti i veća zaposlenost.

U nedavnom intervjuu Televiziji Crne Gore, predsjednik Đukanović je istakao da Crnoj Gori najviše nedostaje ZNANJE i da moramo imati obrazovanje koje kreira profesionalce koji nijesu konkurentni samo na Cetinju ili u Podgorici, već u Londonu, Kopenhagenu, Rimu.

Pametna specijalizacija pruža usmjerenje u kojim oblastima, ako fokusiramo naše snage, to možemo zaista i postati. Ako budemo odlučni i vrijedno radili, promjene se mogu brzo dogoditi. Crna Gora ima svoju prepoznatljivu kulturu, ljude, prirodne resurse i određene usluge koje možemo da pružimo na visokom nivou. Prepoznajući oblasti pametne specijalizacije možemo da zamislimo budućnost u kojoj smo prepoznatljiviji po privrednim djelatnostima, naučnim oblastima i inovacijama, koje će povećati naš izvoz i privući umne ljude u Crnu Goru. Ovakav razvoj nije nepoznanica, postigle su ga i druge zemlje, i male zemlje poput Luksemburga ili nama bliže Slovenije, odnosno regioni EU poput Krita, Kanarskih ostrva.

Kad kreiramo prioritete u kojima možemo i treba da budemo specijalizovani, biće potrebno vrijedno raditi na kreiranju ambijenta da se projekti što prije ostvare. Pametna specijalizacija zahtijevaće specifične stimulatívne politike, investicije i projekte. Jedan takav projekat – osnivanje Međunarodnog instituta za hadronsku kancer terapiju – i sama predvodim i radi njega danas nijesam bila u mogućnosti da vam se pridružim.

Zahtjevan put je ispred nas, ali vjerujem da Crna Gora može da krene putem ekonomije znanja i inovacija. Fokusirajmo se na sljedeći korak, konferenciju radi koje smo se danas okupili, i pokušajmo da iskristališemo zajedničku viziju u svakom od prioriteta. Ne zaboravimo da se ne radi o uobičajenoj viziji već viziji u kojoj su nauka, inovacije i znanje, ukrštanje disciplina, sektora i tehnologija ključni.

Zahvaljujem vam se što ste danas ovdje i želim vam uspješan i plodan rad!

Dr Sanja Damjanović, ministarka nauke